

การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษารายวิชาการจัดการ
แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การจัดการเรียนรู้กรณีศึกษา*
Development student's Analytical Thinking using a case study for student
in Management of Learning Resources and Local Wisdom Course

เพ็ญพรรณา อุ้ยปัดมาวงศ์**

Penpansa Uypatchawong

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษารายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้การจัดการเรียนรู้กรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา และ 2) ศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยเก็บข้อมูลจากแบบบันทึก และประเมินกิจกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจ นำข้อมูลวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 51 คน (นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูล เหตุการณ์ สถานการณ์ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาได้อย่างเชื่อมโยง สัมพันธ์กับสิ่งที่มอบหมาย โดยผู้เรียนมีความพยายาม เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการคิดแยกแยะพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างสมเหตุสมผล และ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับมาก
คำสำคัญ: การคิดวิเคราะห์, การจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา

ABSTRACT

The Development on critical thinking of students in Management of Learning Resources and local Wisdom Course, first semester of academic year 2558. By using case based learning. The purposes of this research are 1) to study the result of the development on critical thinking by

* ได้รับการสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับบุคลากร (สายวิชาการ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

using case based learning 2) to study satisfactions toward learning activity in Management of Learning Resources and local Wisdom Course, first semester of academic year 2558. The data were collated by recording, evaluated through learning activity, and satisfaction survey. The descriptive analysis were used to analysis the data. The get are 51 undergraduate students of faculty of education (who enrolled in social studies, first semester of acadepnic year 2558). The result were as follow, 1) The result of development on critical thinking of student showed, students had ability to think critically on case base learning which related to the assignment. 2) The students had high level of satisfaction toward learning activity.

Keywords : Analytical Thinking, Case studies

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้ผู้เรียน ผู้สอน และส่วนต่างที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับยุคสมัย ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552 - 2561) มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการ เรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 2), พ.ศ.2553 (ฉบับที่ 3) (สุคนธ์ สิ้นพานนท์, 2555 : 8) ประกอบการส่งเสริมให้เด็กไทยควรมีลักษณะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีทักษะการคิดในชั้น เรียน การคิดและการสอนคิดจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งการจัดการศึกษาที่ต้องพัฒนาและฝึกฝนจน เกิดเป็นทักษะติดตัวนักเรียนไปตลอดชีวิต การคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย มีทิศทาง มีกระบวนการที่ดี รอบคอบ จะทำให้ได้คำตอบหรือบทสรุปที่มีคุณภาพ เชื่อมโยงไปสู่การกระทำ หรือการดำรงชีวิตที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลต่อไป เป้าหมายของการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียน เกิดพุทธิพิสัยขั้นสูงหรือความความคิดระดับสูง หรือความคิดระดับสูง (Higher Order Thinking) ซึ่ง ประกอบด้วยระดับความคิดที่เน้นการนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แต่ เด็กไทยก็ยังไม่เป็นไปตามความต้องการของสังคม (<https://www.gotoknow.org/posts/249898>) จาก การปฏิรูปและปัญหาดังกล่าว การพัฒนา และส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์จะเป็นสิ่งที่ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และเป็นสิ่งที่ผู้เรียนนำไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

การคิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking) เป็นการคิดที่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูลออกเป็น ส่วนย่อยตามหลักการที่กำหนดเพื่อกันหาความจริงจนได้ความคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและการนำไป

ประยุกต์ใช้ องค์ประกอบสำคัญของการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วยการคิดวิเคราะห์เนื้อหา การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการคิดวิเคราะห์หลักการ การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่เสมอจะเป็นหนทางนำไปสู่การคิดในรูปแบบที่หลากหลายอันมีผลต่อการพัฒนาปัญญา (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2555 : 29) ทั้งนี้การฝึกฝนการคิดวิเคราะห์สามารถทำได้โดยวิธีที่หลากหลาย ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case Study Method) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้กรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องจริงหรือสมมติขึ้นจากความเป็นจริง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนข้อมูล การจัดการเรียนรู้แบบนี้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่หรือเสริมสร้างความรู้ให้กว้างขวางและนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (สุวิทย์ มูลคำ, 2551 : 93) อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นวิชาที่มุ่งเน้นการศึกษาร่างองค์ความรู้เพื่อจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมาย และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในการศึกษา จะเห็นว่าการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าวจำเป็นที่ผู้เรียน และครูซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติโดยใช้กรณีศึกษาเป็นกรณีหรือเรื่องราวที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น สังคมและวิชาชีพต่อไป จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษารายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้การจัดการเรียนรู้กรณีศึกษา

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษารายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้การจัดการเรียนรู้กรณีศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom action research) มีขอบเขตและการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง นักศึกษารายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นปีที่ 3 (รหัสนักศึกษา 56101205...) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 51 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษารายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ชั้นปีที่ 3 (รหัสนักศึกษา 56101205...) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 51 คน โดยได้จากการเลือกแบบเจาะจง

ระยะเวลาในการวิจัย เดือนสิงหาคม พ.ศ.2558 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2558

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึก และประเมินกิจกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ 2) แบบฝึกปฏิบัติ, ใบงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการคิดวิเคราะห์ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นเตรียมการ โดยการวางแผน ออกแบบเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย
- 2) ขั้นดำเนินการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2.1) การจัดกิจกรรม ประเมินผลการจัดกิจกรรมร่วมกับผลงาน 2.2) การเก็บข้อมูล จากการประเมินแบบฝึกปฏิบัติ, ใบงาน และ 2.3) แบบสอบถามความพึงพอใจ
- 3) ขั้นทบทวน ตรวจสอบความสมบูรณ์ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยวิธีทางสถิติ ดังนี้

- 1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำมาแปลผลข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ผลการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
- 2) วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ที่ระบุไว้ในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (content analysis) จากแบบบันทึก ประเมินผล และ
ข้อคำถามปลายเปิด ประมวลผลตามเนื้อหาและจำแนกหมวดหมู่ พร้อมนำเสนอข้อมูลพรรณนา
เชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) ผลการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา ซึ่ง
ครูออกแบบกิจกรรม ด้วยการใช้แบบฝึกปฏิบัติเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมผลการพัฒนา
ความสามารถการคิดวิเคราะห์ พบว่า ผู้เรียนและผู้สอน ได้จัดกิจกรรม มีกระบวนการในการเรียนรู้
และการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นศึกษาข้อมูล ขั้นนี้ผู้สอนได้มอบหมายงาน และกำหนดประเด็น หรือกรณีให้ผู้เรียนได้
ศึกษา ซึ่งผู้เรียนมีความเข้าใจใส่ใจในการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดมากขึ้นตามลำดับการมอบหมายใน
แต่ละครั้ง

ขั้นการตั้งวัตถุประสงค์ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะทำความเข้าใจงานที่ครูมอบหมาย และสามารถ
แยกแยะประเด็น วัตถุประสงค์ของงานที่มอบหมาย โดยผู้เรียนมักจะเกิดข้อคำถามกับครูผู้สอน เพื่อ
ทำความเข้าใจของตนเอง

ขั้นกำหนดเกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะข้อมูล ขั้นตอนนี้เกิดขึ้นหลังจากผู้เรียนได้พยายามทำ
ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของประเด็น กรณีแล้วกำหนดเกณฑ์เพื่อจำแนกแยกแยะข้อมูลให้มีความ
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ขั้นแยกแยะข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนด หลังจากผู้เรียนได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนก
แยกแยะข้อมูลแล้ว ผู้เรียนก็ดำเนินการแยกแยะข้อมูลที่มีตามเกณฑ์ที่สอดคล้องกับสิ่งที่ตนเอง
กำหนดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานที่ได้รับมอบหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตนเองตั้งไว้

**ขั้นหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละ
องค์ประกอบ** ขั้นตอนนี้ผู้สอนได้มีบทบาทในการเป็นที่ปรึกษา ขณะเดียวกันผู้เรียนก็ได้พัฒนา
ความสามารถทางความคิดของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เรียนได้นำข้อมูลที่ได้มีการแยกแยะตาม
วัตถุประสงค์ เกณฑ์ที่กำหนดแล้วพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ข้อมูล โดยพบว่า
ผู้เรียนได้พิจารณาความสัมพันธ์ร่วมกับการคิดวิเคราะห์ใน 3 ส่วนคือ

การคิดวิเคราะห์เนื้อหา คือผู้เรียนสามารถสรุป แยกแยะประเด็น กรณี ข้อมูลได้
อย่างเหมาะสม พิจารณาความสัมพันธ์ของเนื้อหาได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรืองานที่
ได้รับมอบหมาย

การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือผู้เรียนสามารถพิจารณาข้อมูลที่ตนมีนั้นร่วมกับ ประเด็น กรณิ หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

การคิดวิเคราะห์หลักการ คือผู้เรียนนำหลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้รับ มอบหมาย วิเคราะห์ร่วมข้อมูล ประเด็นได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล

ชั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ ขั้นนี้ผู้เรียนนำเสนอผลงานจากการพิจารณาวิเคราะห์ตาม วัตถุประสงค์ที่ต้องการ และสามารถอธิบายผลอย่างเชื่อมโยง ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทาง ความคิดของผู้เรียน

ชั้นนำผลการวิเคราะห์มาสรุป และตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ ในขั้นนี้ซึ่งผู้เรียนได้ ปฏิบัติเป็นขั้นสุดท้าย ผู้เรียนสามารถนำผลที่ได้จากการดำเนินการในขั้นต่างๆ มาวิเคราะห์สรุปได้ อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งที่ต้องการ และนำไปสู่ความสามารถในการ ตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในกาปฏิบัติงานนั้นๆ

จากการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนเองซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวก และ เป็นที่ปรึกษาในการจัดการเรียนรู้ เห็นว่าผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูล เหตุการณ์ สถานการณ์ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาได้อย่างเชื่อมโยง สัมพันธ์กับสิ่งที่มอบหมาย โดยผู้เรียนมีความ พยายาม เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการคิดแยกแยะพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่าง สมเหตุสมผล โดยผู้เรียน และผู้สอนเองต้องทำการฝึกฝน และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจึงเกิดเป็นทักษะ ที่นำไปสู่การประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตของตนเอง

2) ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชา การจัดการแหล่งการเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ผลจากการเก็บและรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 51 คน จากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 51 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ปรากฏผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 โดยมี รายการความพึงพอใจจากมากไปน้อย ตามลำดับ ได้แก่ 1) บทบาทและทักษะของครูผู้สอนมีความ เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25, 2) กระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 , 3) กระบวนการเรียนรู้ก่อให้เกิดการคิด วิเคราะห์ อภิปราย ระดมสมอง ทำให้ เกิดความรู้ ความคิดที่กว้างขวาง และ 4) กระบวนการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดการมีส่วนร่วมและเปิด โอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ที่ 4.10, 5) สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ และ 6) ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ด้วยความกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน ที่ 4.08, 7) ผู้เรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 8) ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยง วิเคราะห์ระหว่างหัวข้อหรือประเด็นได้ มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.04, 9) สื่อและวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.94 และความพึงพอใจ
ที่น้อยที่สุดในการประเมิน คือ 10) ความพร้อมของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.92

ทั้งนี้ ผู้เรียนยังได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การเรียนรู้เป็นการ
ส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียน มีแนวทางในการสร้างระบบการคิดของตนเอง 2) การเรียนรู้
มีลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนเป็นอิสระในการคิด การแสดงออกในการทำงาน 3) ผู้เรียนเกิดทักษะในการ
ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น 4) ควรมีเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น และ 5) ควรจัดการเรียนรู้
ในลักษณะนี้นอกสถานที่ที่หลากหลาย และมีความพร้อมมากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ผลการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา
พบว่า ผู้เรียนมีกระบวนการในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับ ทิสนา เขมมณี และคณะ (2549 : 12)
ได้ให้ขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ คือ ขั้นศึกษาข้อมูล ขั้นตั้งวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นกำหนด
เกณฑ์ในการจำแนกแยกแยะข้อมูล ขั้นแยกแยะข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้เห็นองค์ประกอบของ
สิ่งที่วิเคราะห์ ขั้นหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละ
องค์ประกอบ ขั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ และขั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์มาสรุป ตอบคำถามตาม
วัตถุประสงค์ ทั้งนี้ ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็น 3 ส่วน คือการคิดวิเคราะห์เนื้อหา การคิด
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการคิดวิเคราะห์หลักการ ซึ่งเป็นไปตามที่บลูม (Bloom, 1957 : 148 – 150
อ้างในสุคนธ์ สิ้นทพานนท์ และคณะ, 2555 : 31) และ คลาร์ก (Clark, 1970 : 11 – 13) ได้กล่าวถึง
องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

2) ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์
ของนักศึกษารายวิชา การจัดการแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบ
กรณีศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนเห็นว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดกระบวนการคิด
ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑารัตน์ พันธุ (2556 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนา
กระบวนการคิดวิเคราะห์ดีขึ้น รู้หลักการคิดวิเคราะห์ และสามารถปฏิบัติงานและความถูกต้องของ
งานอยู่ในระดับดี และกล้าที่จะคิดอย่างเต็มที่ ซึ่งผู้เรียนได้ให้เหตุผลประกอบในทุกหัวข้อได้อย่าง
ชัดเจนอยู่ในระดับที่ดี ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบสามารถบอกเหตุผลผลการ
ออกแบบได้ชัดเจนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง กระบวนการคิดวิเคราะห์ SWIHT เป็น
ทักษะที่ใช้ได้ผลดีในระดับที่น่าพอใจ สามารถช่วยพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ได้ดี
ขึ้นตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

- 1) ผู้สอนควรมีวิธีการเสริมแรง การเตรียมความพร้อมในด้านสื่อ กรณีศึกษาที่หลากหลาย และเหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น
- 2) ควรนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปปรับใช้ในรายวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาทักษะ ความสามารถด้านต่างๆ
- 3) ควรใช้ และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม พัฒนา และเป็นแบบอย่างให้นักศึกษาที่ต้องจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กนิษฐา ศรีอเนก. (2555). รายงานการวิจัยในชั้นเรียน เรื่องการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กรณีศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรายวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.
- จุฑารัตน์ พันธุ. (2556). รายงานวิจัย เรื่องการพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยกระบวนการคิดวิเคราะห์ SWIH สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ในรายวิชาโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2556.
- ทศนา แคมมณี และคณะ. (2549). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิการ์ วงศ์มยุรา. <https://www.gotoknow.org/posts/249898>. [2558, กุมภาพันธ์]
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2555). พัฒนาทักษะการคิด ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : เทคนิคพรินติ้ง.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). 19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2555). 21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- Clark, L.H. (1970). Strategies and Tactics in secondary school teaching. London : Collier – Macmillan.
- Good, C.V. (1973). Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill.

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ขอมอบเกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

เพ็ญพรษา อ้อยปัดฉาวงค์

ได้นำเสนอผลงานวิชาการภาคบรรยาย

เรื่อง การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษารายวิชาการจัดการแหล่งการเรียนรู้

และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การจัดการเรียนรู้กรณีศึกษา

ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ประจำปี 2559 (2016 SPUC National Conference)

เรื่อง สหวิทยาการแห่งการวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(Interdisciplinary Research and Creation for ASEAN Economic Development)

วันเสาร์ที่ 23 กรกฎาคม 2559

ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

(ดร.บุษบา ชัยจินดา)

รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี

เพ็ญพรษา อ้อยปัดฉาวงค์

(นางเพ็ญพรษา อ้อยปัดฉาวงค์)